

11. Az új tudományos eredmények összefoglalása, a munka értékelése tartalmi és módszertani szempontból, esetleges különvélemények, a bírálóbizottság állásfoglalása a nyilvános vitában vitatott kérdésekről:

A Bírálóbizottság megállapította, hogy Dr. Hernád Mária orvos százados által választott és kidolgozott téma időszerű, és szervesen illeszkedik a Katonai műszaki tudományok kutatási területeihez.

A katonai állomány, köztük a tűzszerészek egészségének megóvása a Magyar Honvédség stratégiájának fontos alapja. A robbantást végrehajtók és a robbanási hatások által érintett állomány jelentős egészségügyi terhelésnek vannak kitéve mind a robbanóanyagok tárolása, szállítása, a gyakorlatok, a bombaruha használat, valamint a robbantások során. A toxikológiai védelmük és a robbantás foglalkozás-egészségügyi szempontú tudományos vizsgálata hozzájárulhat a Magyar Honvédség ezirányú célkitűzéseinek megvalósításához kiemelten a tűzszerész területen dolgozó állomány egészsége megóvásához. A Jelölt az aktuális probléma széleskörű elemzésével, kiterjedt hazai és nemzetközi irodalmi kutatásokon alapuló, logikusan felépített, részleteiben pontos anyagot készített el. A levont következtetései megalapozottak, kellően alátámasztottak.

A kutatási téma és a probléma megfogalmazása jó, hipotézisei és a célkitűzései, valamint az alkalmazott módszerek egymással és az eredményekkel összhangban vannak. A jelölt a katonai és civil robbantás-technikával, illetve munkaegészségüggyel kapcsolatos témakör főbb kérdéseit és a kutatandó területeit jól határozta meg.

Alapos, szakszerű elemző, értékelő tevékenységet végzett, majd egységes egészbe szintetizálta a szakirodalom vonatkozó tételeit, és a saját szakmai tapasztalatait és a kutatási eredményeit. A robbantás fizikai és kémiai folyamatait, azok egészségügyi vonatkozásait alapul véve átfogó képet adott a tevékenység egészségkárosító kockázatairól, és ezek megelőzésének lehetséges módjairól. Alapos elemző munkával alkotott helyzetképet a terület munkaegészségügyi vonatkozásairól, majd javaslatokat fogalmazott meg a toxikológiai károsodások elkerülésének módjaira, a zajjal- és a robbanási gázokkal kapcsolatos szervezeti terhelés csökkentésére. Javaslatok kiterjednek a katonai állomány preventív felkészítésére, a védőeszköz-használat helyes és eredményes alkalmazására, valamint a sérülések megelőzését célzó feladatokra.

A mű felépítése logikus, hármas tagolású, szemléletes, jól áttekinthető, formai megoldása igényes. Az idézetek és hivatkozások pontosak, jól követhetők, a forrásanyagok felhasználása szabályos.

Erőssége a dolgozatnak, hogy a jelölt felismerte azt, hogy a munkaegészségügy számára eddig hiányzott a robbanóanyagok rendszerezése abból a szempontból, hogy milyen formában- és mértékben egészségkárosítóak, így az erről készült összefoglalója alapján az értekezés egyben hiánypótló mű is. Munkahigiénés mérésekkel járult hozzá a katonai állomány preventív egészségmegőrzését célzó napi gyakorlat tudományos megalapozásához, valamint a téma további tudományos kutatásaihoz.

A szakterminológia használata indokolt mértékű és pontos. A jelölt megtartotta a tudományos művekkel szemben elvárt tudományos nyelvezet követelményeit, ugyanakkor olvasmányosan, közérthetően fogalmazott.

Az értekezés tartalmi, formai szempontból az apró stilisztikai, nyelvtani hibáktól eltekintve megfelel a Nemzeti Közszolgálati Egyetem Doktori Szabályzatában előírtaknak. Kutatásait a tudományos értekezésekkel szemben elvárt tartalmi-, formai-, és etikai elvárásoknak megfelelően végezte és foglalta össze.

Dr. Hernád Mária jelölt kiváló szakmai felkészültségről, és a téma összefüggéseinek ismeretéről tett tanúbizonyságot azáltal, hogy a robbantással foglalkozó katonai állomány egészségmegőrzésének lehetőségeivel kapcsolatosan reális, megvalósítható javaslatokat dolgozott ki, amelyek eredményesen járulhatnak hozzá az Magyar Honvédség állománya egészségkárosodásának elkerüléséhez. Magas színvonalú, tudományos értékű értekezés készült el, melynek eredményei a gyakorlatban is hasznosíthatók.

A fentiek alapján a Bírálóbizottság **a jelölt új tudományos eredményének ismerte el** az alábbiakat:

1. Hazai vonatkozásban elsőként dolgozta fel és értékelte a robbanóanyagok alkalmazott toxikológiai problémakörét, és a terület foglalkozási betegségeinek hatékony megelőzése érdekében kidolgozta a robbanóanyagokkal való tevékenységek közben betartandó munkaegészségügyi szabályok komplett rendszerét, mellyel hatékonyabban előzhető meg a foglalkozási betegségek.
2. Meghatározta a különböző katonai és civil robbantási tevékenységek során a robbantást végző személyt érő robbanási gázok okozta expozíciót, valamint a robbanás következtében fellépő impulzus-zaj mértékét, és ajánlásokat dolgozott ki ezek megelőzésére.
3. Összefoglalta a robbanási sérülések jellegzetességeit, ez alapján elemezte a jelenleg leghatékonyabb katonai védőeszköz, az EOD-9 nehéz tűzszerész védőruha védelmi képességeit, és kidolgozta azokat a munkaegészségügyi módszereket, melyeket

alkalmazva csökkenthető a védőruha okozta munkavállalót érő megterhelés és igénybevétel, valamint optimalizálható a védőeszköz védelmi képessége.

4. Kidolgozott egy módszertani útmutatót, amely kockázati csoportokba sorolja a robbantástechnikában dolgozó munkavállalókat, ezek alapján meghatározhatók a szükséges alkalmassági vizsgálatok, az egyéni védőeszközök és a munkaegészségügyi teendők, intézkedések.